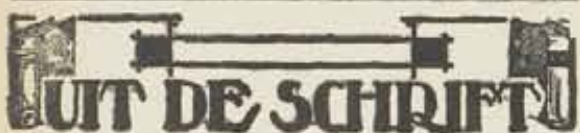

denis. Dat begin der geschiedenis nu was een paradijs; een onzondig, en toch historisch-konkreet dienen van God. Dat begin der geschiedenis was volgens den bijbel een groeien van vruchten, die in de schepping als Gods zaad-leggingsdaad principiëel gegeven waren, en die nu verder in den tijd zich zelden en ontwikkelen konden zóólang, totdat eindelijk „langs lijnen van geleidelijkheid“, door een evolutie op de basis der schepping, de vruchten zouden gerijpt zijn, om dan daarna te kunnen worden ingedragen in een toestand van niet meer veranderende, niet meer wisselende, niet meer groeiende, maar eeuwig-vastgelegde zaligheid. En nu — na den zondeval — de Christus gekomen is, in het „midden“ der geschiedenis, om hetgeen in den aanvang door God bedoeld was, in het einde weer te kunnen bereiken, nu moet ook dat einde der geschiedenis altijd terugrijpen, zóówel naar het midden als naar het begin der geschiedenis. Daardoor zal dan ook dat einde der geschiedenis, naar gereformeerd belijden, weer te aanschouwen geven een rijping, en een gerijpt-zijn, van vruchten, die weliswaar niet anders dan door een catastrofe heen (zie boven) in den hemel kunnen worden ingedragen, maar die dan toch, als zij den hemel worden ingedragen, ten deele (immers onder voorbehoud van wat die catastrofe zuiverend en acuut-voltooïend doen moet) resultaat zijn van een in de historie konkreet geworden, en zich daarin uitwerkend verlossingswerk.

K. S.

Houd het Woord Gods niet verborgen.

Ik heb de redenen des Heiligen niet verborgen gehouden. Job 6:10.

Kort na de herdenking der Afscheiding volgt de Hervormingsdag. Deze beide wonderen van Gods genade liggen op dezelfde lijn. Zoowel door de Afscheiding als door de Reformatie, heeft de Heere in een zeer donkeren tijd de lamp des Heiligheds weer met nieuwe olie gevuld.

Niet alleen de 31ste October, ook de 14e dier maand herinnert aan een gebeurtenis, door God in Zijn kerk gewrocht, waarvan wij den zegen nog genieten en die een dure roeping en zware verantwoordelijkheid op ons legt.

Deze worden door het woord van Job ons duidelijk voor den geest gesteld: „Ik heb de redenen des Heiligen, de openbaringen, de geboden des Heeren, niet verborgen gehouden.“

Het is de heilige plicht van de Kerk in haar geheel en van elk belijder van Christus afzonderlijk, de glansen van het Woord Gods allerwege helder te doen uitstralen.

De Hervormingsdag herinnert ons niet alleen aan wat Luther in de mogendheid des Heeren heeft bestaan, doch komt vooral ook met nadruk ons weder vermanen, dat wij het Woord des Heeren, in onze eigen omgeving, geloovig, getrouw en biddend zullen uitdragen.

De Reformatie heeft den Bijbel uit den schuilhoek, waarin hij verstoken was, uitgebracht, weer in het volle licht gesteld en allerwege verspreid.

Nooit echter werd de Heilige Schrift zóó vermenigvuldigd en in zóó grooten getale verspreid als dit tegenwoordig geschiedt. Van dien kant beschouwd, wordt thans de Bijbel niet verborgen gehouden. Maar een andere vraag is of het Woord Gods, dat wij dagelijks vrij en ongehinderd lezen kunnen, zóó openbaar wordt in onze consciëntie, in ons hart, in ons huis en in al de verschillende verhoudingen van ons leven. Dat juist is de ernstige vraag, die de Hervormingsdag aan een iegelijk onzer doet. Job kon getuigen, dat hij de redenen des Heiligen niet verborgen had gehouden. Allereerst niet voor zichzelf. Hij had het Woord Gods in zijn werklagen op hart en geweten niet tegengestaan, maar liet in doen en laten zich daardoor besturen.

De Hervormingsdag vraagt ons of het aan ons te zien is, dat wij een Bijbel hebben en of het naar buiten is te bemerken, dat ons gezin een huisgezin met den Bijbel is?

Het verborgen houden van de redenen des Heiligen heeft bij den Christen op verschillende wijzen plaats.

In menige woning draagt de huis- of tafelbijbel de sporen van op sommige plaatsen veel, op andere zeer weinig gelezen te worden. De bladzijden op de hoogte der Psalmen en van de Evangelien zijn beduimeld en verfronseld, terwijl die in den omtrek der profetieën of der Zendbrieven vrijwel frisch en gaaf zijn. Wij moeten den Bijbel niet bij gedeelten, maar in zijn geheel lezen.

Menigeen gevoelt met ontzetting en angst de verschrikkingen der wet, die hun hart doen sidderen en beven. Gij hoort ze steeds klagen en zuchten: „ik ellendig mensch“. Maar de heerlijke vertroosting des Evangelies ervaren zij niet. In plaats van de werkingen des Heiligen Geestes haar zegenende kracht op zich te laten oefenen, staan zij die veelteer tegen door troost te zoeken in eigengerechtigden weg.

Het verborgen houden van het Woord des Heeren neemt echter nog veel grooter afmetingen aan. Over het algemeen wordt veel te weinig particulier, d.i. persoonlijk voor onszelf, in den Bijbel gelezen. Bij de meesten beperkt zich de leetuur der Heilige Schrift tot den huiselijken godsdienst na den maaltijd. In vroeger dagen was dat voelszins anders. Vele malen heb ik ouden van dagen ontmoet, die eerbiedig gebogen over de heilige bladeren, hun geloof sterkten door het biddend lezen en onderzoeken van Gods Woord.

Dat het persoonlijk onderzoek van het Woord Gods zoo schaarsch is, strekt tot groote geestelijke schade. Het brengt als vanzelf voort nog een anderen vorm van het verborgen houden van de redenen des Heiligen. Wilt er te weinig persoonlijk Schriftonderzoek is, is het hart ook te weinig met het Woord gedrenkt. En daaruit vloeit onmiddellijk voort, dat er weinig in den dagelijkschen omgang over wat de Bijbel zegt, gesproken wordt. Zelfs op den dag des Heeren zijn de gesprekken dikwijls vol van alles en allerlei. Onze harten en daardoor ook onze gesprekken moesten meer vervuld zijn van de redenen des Heiligen.

Dat Christus, onze Heere en Meester in den hemel, gezeten is aan de rechterhand Gods en straks vandaar wederkomt in den dag der groote Vol-einding, deze heerlijke dingen moesten hart en mond van 's Heeren volk meer vervullen, zoodat zij daarover gedurig dachten en tot anderen daarvan spraken.

Job had zich de woorden Gods voor anderen nooit geschaamd. Wat hij zelf liefhad, preeke hij steeds ook bij anderen aan. Hoe vele Christenen spreken tot anderen schier nooit over 's menschen groote zonde en over Christus' onuitsprekelijke genade. Vele ouders zwijgen ten aanzien hunner kinderen maar al te veel en al te vaak van Gods Woord. Menige man zwijgt daarvan voor zijn vrouw. Menig Christelijk patroon voor zijn onderhoorigen. Menig Christelijk arbeider voor zijn kameraads. Inzonderheid staan wij in dezen veelal schuldig aan een groot tekort ten opzichte van onze bureu.

Hoe dikwijls paalt het huis van een belijder aan dat van een afvallige of aan dat van menschen, die in plaats van ter kerk te gaan, den Zondag naar eigen believen in den dienst der zonde doorbrengen. Drukt ons dat zwaar op het hart? Zóó zwaar, dat wij tot God bidden om hun bekeering, en ons ook gedrongen gevoelen, hen ernstig den eisch van Gods Woord voor te houden?

Men bringe hier niet tegen in, dat niet ieder de gave en de vrijmoedigheid daartoe heeft. Want Gods Woord stelt het voor elk belijder tot een duren plicht. Ook werpe men niet tegen, dat het vaak zoo moeilijk is een geschikte gelegenheid daartoe te treffen. Waar een ernstige wil is wordt ook wel een weg gevonden. Laten wij, in plaats van naar vijfgebladeren te zoeken, liever met schaamte onze ontrouw voor den Heere belijden, biddende om vergeving om het bloed van Christus' wil, den Getrouwen Getuige.

Zij het op den Hervormingsdag onze betuiging uit het diepst der ziel: „Heere, Uw Woord is de waarheid. Heilig steeds meer door Uwen Geest in de waarheid mijn hart en heel mijn leven. Smeeken wij om de genade, met Job te kunnen zeggen: „Ik heb de redenen des Heiligen niet verborgen gehouden.“

J. P. T.

KERKELUK LEVEN

Wederom: Een Gereformeerd predikant onder de ge-lijkeshakelaars.

We hebben met opzet, om dr. v. d. Vaart Smit niet noodeloos onaangenaam te zijn — het gaat niet om personen, doch om zaken — ons zoo sober mogelijk uitgedrukt over de bekende kwestie, nadat dr. v. d. Vaart Smit ons had getracht te overtuigen van zekelijk ongelijk. We gaven letterlijk en zonder kommentaar door wat hij de kennismaking waard achtte, en hebben een slotwoordje geschreven van, naar wij meenen, uiterste makheid. We hoopten, dat daarmee de zaak zou zijn afgedaan. Thans evenwel komt dr. v. d. Vaart Smit nog weer zelf op de zaak terug. We zullen hem recht doen, door zijn artikel over te nemen, maar kunnen er nu ook niets meer aan doen, dat thans — en dan voor het laatst — weer scherper dan ik zelf wenschelijk achtte, meening tegenover meening komt te staan. Dat is niet door mij gewild; nu dr. v. d. V. S. aanhoudt, kan hij het ons niet euvel duiden.

Dr. v. d. Vaart Smit schrijft:

Hooggeachte Professor,

U beleeft dankende voor den vriendelijken toon Uwer critiek, veroorloof ik mij enkele opmerkingen in het midden te brengen, die mijns inziens een andere visie noodzakelijk maken; n.l. als volgt:

In de eerste plaats is er tusschen de Gereformeerden in Duitschland en het regime der tegenwoordige kerkregering over „wezen, grond en recht van kerkregering“ heelemaal geen volstrekte tegenstelling aan de orde, daar de grondwet der kerk van 11 Juli 1933, krachtens welke de tegenwoordige kerkregering be-

staat, de volle en vrije medewerking der Gereformeerden (met de Lutherschen) gehad heeft en nog altijd hun volle instemming heeft. Dat er een centrale kerkleiding zal bestaan als uitwendig adres van de gezamenlijke Deutsche Evangelische kerk is en wordt door de Gereformeerden in Duitschland principiëel in volle vrijheid aanvaard. Er is alleen en uitsluitend geschil en dan voornamelijk tusschen de Lutherschen en de kerkleiding over de praktische uitvoering van de bepalingen der kerkgrondwet en daarin is natuurlijk bemiddeling mogelijk.

In de tweede plaats; er is ook geen sprake van, dat de Gereformeerden slechts onder „dwang“ en uit „vrees“ tot onderhandeling met de kerkleiding daer komen. De Gereformeerden hebben reeds rijkelijk bewezen, dat als zij neen meenen te moeten zeggen, zij dat ook ten volle durven, maar het is een feit, dat de bevredigingswet voor de Gereformeerden van 9 Aug. 1934 plus de daarna gevolgde uitvoeringsbepalingen op deze wet, den Gereformeerden de volle 100 % geeft van wat zij vroegen en vragen; en men kan toch moeilijk zeggen, dat men uit vrees slechts met 100 % van wat men vraagt genoegen neemt. U vindt dit alles nog nader omschreven in den brief van de Geref. landskerk van Hannover (de eenige georganiseerde Geref. Kerk in Duitschland), welke ik U ter inzage beleeft toezond. Ik weet vooris wel, dat niet alle 5 miljoen Gereformeerden in Duitschland dezelfde opinie hebben, daar zoo min als elders, maar in zoover men met de officiële voormannen en hun handelingen rekent, geldt toch het bovenstaande. En iemand, die 100 % krijgt van wat hij vraagt, kan men ook niet zeggen, dat de bemiddeling hem schade deed, aangezien 100 % niet overtroffen kan worden. Deze dingen verdienen toch wel de aandacht.

Gaarne Uw dw. dr:

Dr. H. W. VAN DER VAART SMIT.

Zwijndrecht, 8 October 1934.

Ik ben zoo vrij geweest, informaties in te winnen bij een in dezen zeer bevoegd persoon. Deze gaf mij inlichtingen, die ik met zoo goed als geen enkele wijziging hier aan de lezers doorgeef. Het stuk merkt het volgende op:

A. Men zou aan dit schrijven ten volle recht doen weidervaren, wanneer men zich tot de volgende opmerkingen beperkte.

ad. 1. Aangenomen, dat er tusschen de Gereformeerden in Duitschland (het wel: niet gereformeerde belijdenis!) en het kerkelijk regime van Müller (als marionet van Jäger en dus van... Hitler) heelemaal geen volstrekte tegenstelling aan de orde ware, zoo zou men juist dan door te willen bemiddelen (— en dus niet over den beweerden gemeenschappelijken grondslag te praten —) een zeer slechten dienst bewijzen aan de (Gereformeerde) broeders in Duitschland, omdat de grondslag naar den maatstaf der gereformeerde belijdenis ook in Duitschland niet deugen zou, omdat men hun de oogen niet zou openen voor het helloos compromis, dat ze met het Führer-principe in de kerk-systeem (zooals de tendenz van de grondwet d.d. 11 Juli '33 is) zouden staan aan te gaan, doordat ze zouden accepteren de talloze praktisch willekeurige uitvoeringen van elke wet tot nu toe.

Anders gezegd: men kan in conflicten op kerkelijk gebied over interpretatie, over praktische uitvoering nooit „bemiddelen“, wanneer de grondslag, waarop beide partijen — naar aangenomen werd — zich plaatsen, niet deugt. Niet als wetenschappelijk (en dus degelijk) man, en eerst recht niet als man van gereformeerde belijdenis.

ad. 2. Aangenomen, dat de Gereformeerde broeders op een bepaald moment (Augustus '34) de volle 100 % kregen van dat wat ze vragen en vroegen, zoo zou men juist dan hun een zeer slechten dienst bewijzen, indien men hen niet voor de dringende vraag stelde: „Hebt gij wel naar de gereformeerde belijdenis de volle 100 % gevraagd? En zoo neen, hebt gij dat soms uit vrees voor een nog harderen stok nagelaten?“, en indien men die broeders voorts niet (als a.s. of napleitend bemiddelaar) wees op hun ontrouw tegenover hun belijdenis, tegenover het Woord van hun God. (Hand. 5:29).

Of anders gezegd: dat de Gereformeerde broeders op een bepaald moment de volle 100 % kregen van wat ze vroegen, is nog geen bewijs, dat ze niet (onder dwang of uit vrees) bijv. maar 50 % vroegen van wat ze hadden willen of behoorden te vragen.

Voordat dus de bemiddeling aangeboden of aangenomen had kunnen worden, had de basis wel eens zeer kritisch onderzocht dienen te worden.

B. MAAR dit antwoord zou toch nog — hoewel al immanente kritiek voldoende — zeer hypothetisch zijn, wijl de grondslag van het debat tusschen „Ingezonden“ en „Replik“ hypothetisch zou zijn: de grondslag der feiten. Immers de feiten zijn anders — grootendeels althans; de beoordeeling der feiten is anders — doorgaans geheel.

ad. 1. a. „De grondwet der kerk van 11 Juli 1933 heeft de volle en vrije medewerking der Gereformeerden (met de Lutherschen) gehad en nog altijd“ — aldus „Ingezonden“.

1. Zegt de schrijver: (het tot standkomen van) de grondwet heeft de volle en vrije medewerking der Gereformeerden gehad, nu dan weet hij hlijkbaar niet — of houdt hij geen rekening met — wat zich in Loccum en Berlijn en gansch Duitschland afgespeeld heeft, voordat het Loccum-pact 11 Juli 1933 werd gepubliceerd.

Breeds de Rheydter Thesen van den tweeden Paaschdag 1933 („Ref. Kirch. Zeit.“ 1933 p. 125) moesten expressis verbis met een beroep op Hitler de volle vrijheid der kerk om te handelen en te beslissen op eischen: een eisch van vrijheid, die via en door de R. K. Z. telkens weer moest (en nog steeds moet) gesteld. (1933 p. 132, 151 en voorts passim!)

Wat is er van die in Potsdam gegarandeerde vrijheid der kerk terecht gekomen, toen Müller van Hitlers zijde aan de Commissie-van-Drie (Kapler, Ma-

rahrens en drang van Christenen maar eens oproep van en het rest sprekingen Müller d.d. toen reeds

Tenslotte rei“ (in Ma van alle k van kerke cum“ werd de „Junge tung“ of 2. Dat „Loccum“ ieder, die van den schen de Feyer van Hesse, an geheel bil worpen.

3. Zegt havig volle en den, nu d Müller Rij goed als a naar de l heeft, in vraagd he Hoeveel formeerde op zijn bi hem alle En wat gereforme raden en een sfeer mede-w bestaan h Neen — vasthoude zakelijk „disch b Psych laag“ gele men dat is prijsgel den tegen waarop 1 tracht te Vandaa December beweging: e.v. etc. 4

Het j men, sine de rechth pen: een haar wor Practise zoo, dat hebben, r en... voor wachtel meensche (Gereform zek in in den m b. „Dat uitwendig Duitschla Kan mi kring des nationale tus (voor afwijzend van de z meenden waarop Vaart Sn niet afge c. „Da practi zijn.“

Behalv kunnen 3 Freie Rel Synode i Maart), j de „Barr haar „Ti der Vaag gezien of dwaalle ties de teerd, ev weer op Heeft

Karl Ba passim.) Ja, ma dat met heute n Kan n strijd (s spreken uitvoerir

Kom, zelfs in convent kluitjes? ad. 2. Dat d nieuwe ernst — 100 % b Is het